

Barn som ikke møter på skolen - for skoler og skoleeiere

Hensikten med denne veilederen er å bidra til at kommuner behandler saker med barn som ikke møter på skolen likt, og å sikre at barn i opplæringspliktig alder får oppfylt sin rett og plikt til grunnskoleopplæring.

VEILEDNING SIST ENDRET: 23.06.2021

Det er viktig at hver kommune og skole følger opp den enkelte elev som er fraværende.

Vi klargjør hva skoleeier må gjøre for å sørge for at retten til offentlig grunnskoleopplæring er oppfylt. Vi har også forslag til konkrete rutiner som skoler og kommuner kan følge.

Veilederen er utarbeidet i samarbeid med Politidirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Vi har tatt utgangspunkt i rutinene til Oslo kommune.

Nytt: Kapittel 8, Barn som ikke møter på skolen er utviklet i samarbeid med IMDi.

Innhold

1. Alle barn som er bosatt i Norge har rett og plikt til grunnskoleopplæring

2. Elevens og foreldrenes rettigheter og plikter og kommunenes plikter

3. Dokumentert og udokumentert fravær

4. Dette bør skolen og kommunen gjøre ved udokumentert fravær

5. Dokumentasjon ved bekymringsmelding til barnevernet

6. Dokumentasjon ved politianmeldelse

7. Oversikt over regelverket

8. Bekymring for elever som skal flytte utenlands alene

8.1 Regelverk

1. Alle barn som er bosatt i Norge har rett og plikt til grunnskoleopplæring

Hvert år opplever mange kommuner at noen elever ikke møter på skolen uten at de kjenner årsaken. Alle barn som er bosatt i Norge har rett og plikt til grunnskoleopplæring.

Retten til grunnskoleopplæring gjelder når det er sannsynlig at barnet skal være i Norge i mer enn tre måneder. Retten skal oppfylles så raskt som mulig og senest innen én måned.

Plikten til grunnskoleopplæring begynner når oppholdet har vart i tre måneder. Plikten faller bort dersom et opphold utenfor Norge varer i mer enn tre måneder.

Det er foreldrene eller andre som har omsorg for barnet som har ansvaret for å påse at barnet får den grunnskoleopplæringen den har plikt og rett til.

Det er kommunen som har ansvaret for at alle barn som er bosatt i kommunen får oppfylt retten til offentlig grunnskoleopplæring.

Dersom en elev er borte fra den pliktige opplæringen uten å ha rett til det, kan foreldrene eller de som har omsorg for barnet, på visse vilkår, straffes med bøter.

2. Elevens og foreldrenes rettigheter

og plikter og kommunenes plikter

Hovedregelen er at alle barn og unge som oppholder seg i Norge har rett og plikt til grunnskoleopplæring. Retten ogplikten til grunnskoleopplæring kan oppfylles på fire forskjellige måter:

1. offentlig grunnskole
2. privat hjemmeundervisning
3. privat grunnskole godkjent etter friskoleloven
4. privat grunnskole godkjent etter opplæringsloven

Foreldrene står i utgangspunktet fritt til å velge hvordan retten ogplikten til grunnskoleopplæring oppfylles, men foreldrene har ikke rett til å velge en kombinasjon av disse måtene.

Kommunen eller rektor kan gi en elev permisjon fra grunnskoleopplæringen i inntil to uker. Forutsetningen er at det er forsvarlig å gi eleven permisjon. Rektor kan ikke gi permisjon ut over to uker av gangen. Dersom foreldrene ønsker å ta barna sine ut av skolen lengre enn dette, og de oppholder seg i Norge, gjelder reglene om privat hjemmeundervisning.

Hovedregelen er at det er kommunen som skal oppfylle retten til grunnskoleopplæring, enten dette er ordinær opplæring eller spesialundervisning. Kommunen har dermed et oppfølgingsansvar dersom en elev ikke møter på skolen.

Kommunen skal ha internkontroll for å sikre at regelverket blir fulgt.

[Les mer om kravet til internkontroll her.](#)

3. Dokumentert og udokumentert fravær

Fravær i grunnskolen kan deles i dokumentert og udokumentert fravær.

I grunnskolen er det to typer dokumentert fravær. Dette er dokumentert fravær av helsemessige grunner og permisjon innvilget av skolen

Bakgrunnen for at det kun er disse to fraværsgrunnene som godtas i grunnskolen, er elevens opplæringsplikt. Opplæringsplikten medfører at eleven i utgangspunktet skal delta i opplæringen. Dersom eleven skal være borte, skal foreldrene ha søkt om permisjon.

Når eleven er borte på grunn av helsemessige årsaker, er melding fra foreldrene gyldig dokumentasjon.

For at fravær i inntil 10 dager som skyldes helsegrunner ikke skal føres på vitnemålet, må eleven legge frem legeerklæring. Dette gjelder dersom fraværet har vart i mer enn tre dager.

Skolen kan kreve legeerklæring for langvarig fravær, og foreldre og elever kan kreve at sykdomsfravær ikke føres på vitnemålet.

Dokumentert fravær

- fravær i henhold til permisjon gitt av skolen
- fravær av helsemessige grunner, der foreldrene har meldt fra til skolen
- fravær der eleven har legeerklæring

Udokumentert fravær

- fravær som foreldrene ikke har meldt fra om
- fravær som er av lengre varighet enn det skolen har gitt eleven permisjon for

4. Dette bør skolen og kommunen gjøre ved udokumentert fravær

For å sørge for at kommunen oppfyller elevenes opplæringsplikt og elevenes opplæringsrett, bør kommunen be skolene følge saksbehandlingsprosedyren nedenfor, eventuelt andre tilsvarende prosedyrer. Skolen vurderer saksbehandlingen fra sak til sak og ut fra lokale forhold.

Den foreslåtte prosedyren bør være gjennomført i løpet av en uke.

Prosedyrer for skolen når en elev er borte uten at fraværet er dokumentert

Skolen bør dokumentere tiltakene, henvendelser og resultater i en sak om udokumentert fravær. Det kan skolen gjøre ved å ta kopier av brev, møtoreferater, notater og andre dokumenter. Dokumentasjonen oppbevares på skolen i elevens mappe.

1. Skolen kontakter foreldrene eller hjemmet.

2. Dersom skolen ikke får kontakt med foreldrene eller hjemmet, bør den

- skrive et brev eller en e-post til hjemmet, med informasjon om opplæringsplikten og straffeansvar
- kontakte andre skoler og barnehager, dersom eleven er registrert med søsken eller skolen kjenner annen familie
- oppsøke hjemmet
- kontakte foreldrenes arbeidsgiver(e)
- kontakte folkeregistret for å kontrollere adressen

3a. Skolen finner barnet, og han eller hun får opplæring i Norge

Skolen avslutter saken.

3b. Skolen finner barnet i Norge, men han eller hun får ikke opplæring

Skolen ved rektor sender bekymringsmelding til barnevernet, med beskrivelse av hvilke tiltak skolen har gjennomført (punktene over), samt resultat. Se kapittel fem.

Dette fratar imidlertid ikke den enkelte et selvstendig ansvar for å formidle opplysningene til barneverntjenesten dersom vedkommende rektor skulle unnlate å videreformidle opplysningene.

3c. Skolen finner barnet i utlandet

Skolen avslutter saken.

Skolen kan også ta kontakt med integreringsrådgivere på utenriksstasjoner og minoritetsrådgivere i skoler, som har erfaringer med bistand til elever etterlatt i utlandet. Dette kan gjøres i samarbeid med eleven, skolen, foreldre når mulig, og barnevern og/eller politi når det er relevant. I mange tilfeller kan eleven få bistand til å returnere til Norge.

3d. Skolen finner ikke barnet

Skolen ved rektor sender bekymringsmelding til barnevernet, med beskrivelse av hvilke tiltak skolen har gjennomført (punktene over), samt resultat. Se kapittel fem.

Skolen oversender saken til kommunen for videre oppfølging, se under for prosedyrer for kommunen.

Prosedyrer for kommunen

Kommunen

- må sørge for at skolene informerer foreldrene om gjeldende regelverk om opplæringsplikt og fravær, også minoritetsspråklige foreldre
- skal ha oversikt over alle barn i opplæringspliktig alder i kommunen, inkludert elever i private skoler og barn som får privat hjemmeundervisning
- har ansvar for å føre tilsyn med hjemmeundervisningen.

Dersom en elev ikke har møtt opp til pliktig grunnskoleopplæring, har skolen sendt bekymringsmelding til barnevernet i henhold til rutinen over. Dersom skolen har funnet barnet i Norge, men han eller hun får ikke opplæring, må kommunen arbeide målrettet for å få eleven tilbake til skolen.

Kommunen vurderer om det er grunnlag for politianmeldelse, og anmelder dersom det foreligger slikt grunnlag. Foreldrene kan ikke straffes dersom årsaken til fraværet ikke er manglende aktivitet fra foreldrene, men andre utenforliggende forhold, for eksempel sykdom. Det samme gjelder dersom foreldrene har vært uvitende om fraværet og ikke kan lastes som uaktsomme.

Rapport om barn etterlatt i utlandet

For en mer grundig omtale av barn etterlatt i utlandet, regelverk og oppfølging se rapporten Transnasjonal oppvekst: Om lengre utenlandsopphold blant barn og unge med innvandrerbakgrunn, kapittel 6 Skolens erfaringer og tilnærminger.

5. Dokumentasjon ved bekymringsmelding til barnevernet

Dersom prosedyrene i veilederen og kommunen er fulgt og det er bekymring for om et barns rett og plikt til opplæring ikke oppfylles, sender rektor bekymringsmelding til barnevernet.

Utdanningsdirektoratet, i samarbeid med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, har utarbeidet en anbefaling til hvilken dokumentasjon som må foreligge når dere sender en slik bekymringsmelding.

Følgende dokumentasjon bør følge med bekymringsmeldingen fra rektor

- informasjon om dokumentert fravær
- skriftlig dokumentasjon på oppfølging
- kopier av brev og andre dokumenter til foreldre

Skolen bør dokumentere telefonsamtaler og andre muntlige samtaler. Ved telefonsamtaler og andre kontakter, eller forsøk på kontakt enten med andre skoler, hos arbeidsgiver eller på bosted, skal det i beskrivelsen stå:

- hvem som har tatt kontakt
- hvem som ble kontaktet
- når (dato)
- resultatet av hvert kontaktforsøk, opplysninger som er framkommet

6. Dokumentasjon ved politianmeldelse

Kommunen kan anmelde foreldre for brudd på opplæringsloven § 2-1 om rett og plikt til opplæring.

Utdanningsdirektoratet har, sammen med Politidirektoratet, utarbeidet krav til den dokumentasjonen som bør foreligge når kommunen anmelder foreldre. Alle anmeldelser av denne type, skal så langt det er mulig, gjøres ved personlig fremmøte hos lokalt politi av en representant for kommunen.

Anbefalt dokumentasjon ved politianmeldelse

Følgende dokumentasjon bør anbringes når kommunen anmelder foreldre for brudd på opplæringsloven § 2-1:

- dokumentasjon på at aktuell representant for kommunen har myndighet til å fremme påtale på vegne av kommunen
- dokumentasjon på at informasjon om lovhjemmel og mulig straffeansvar ble opplyst da foreldrene ble tilskrevet
- all skriftlig dokumentasjon som foreligger i elevmappen om forhold som vedrører den aktuelle sak.

Dokumentasjon som er innhentet ved telefonsamtaler og andre kontakter, eller forsøk på kontakt enten ved andre skoler, hos arbeidsgiver eller på bosted, skal gjøres rede for:

- hvem som har tatt kontakt (rektor, sosiallærer, kontaktlærer ...)
- hvem som ble kontaktet (mor, far ...)
- når (dato)
- resultatet av hvert kontaktforsøk, opplysninger som er framkommet

7. Oversikt over regelverket

Nedenfor følger en oversikt over relevant regelverk:

Rett og plikt til grunnskoleopplæring

Regelverket om rett og plikt til grunnskoleopplæring finner dere i opplæringsloven § 2-1:

"Barn og unge har plikt til grunnskoleopplæring, og rett til ei offentlig grunnskoleopplæring i samsvar med denne lova og tilhøyrande forskrifter. Plikta kan ivaretaast gjennom offentlig grunnskoleopplæring eller gjennom anna, tilsvarande opplæring."

«Retten til grunnskoleopplæring gjeld når det er sannsynleg at barnet skal vere i Noreg i meir enn tre månader. Retten skal oppfyllast så raskt som mogleg og seinast innan éin månad. Plikta til grunnskoleopplæring byrjar når opphaldet har vart i tre månader. Plikta fell bort dersom eit opphald utanfor Noreg varer i meir enn tre månader.»

(...)

"Dersom ein elev utan å ha rett til det har fråvære frå den pliktige opplæringa, kan foreldra eller andre som har omsorg for eleven, straffast med bøter dersom fråværet kjem av at dei har handla forsettleg eller aktaust. Offentleg påtale blir ikkje reist utan når kommunen set fram krav om det."

Private grunnskoler ved styret skal "melde frå til foreldra og heimkommunen til elevar som over lengre tid ikkje møter fram til undervisninga utan lovleg grunn,"

Kommunens plikt og ansvar

Kommunens plikt til å oppfylle elevs rett til grunnskoleopplæring omhandles i opplæringsloven § 13-1. Tilsvarende bestemmelse finnes i friskoleloven § 5-2 annet ledd. Opplæringsloven § 13-10 og friskoleloven § 5-2 tredje ledd omhandler ansvaret nærmere.

Permisjoner fra opplæringen

Regelverket for permisjoner finner dere i opplæringsloven § 2-11. Tilsvarende bestemmelse finnes i friskoleloven § 3-13.

Foreldresamarbeid

Krav til foreldresamarbeid, herunder varsling, er omhandlet i forskrift til opplæringsloven kapittel 20 og forskrift til friskoleloven kapittel 4.

Opplysningsplikt til barnevernet

Ansatte i skoleverket har opplysningsplikt til barnevernet. Dette er presisert i opplæringsloven § 15-3 og friskoleloven § 7-4.

Les mer om det i rundskriv Udir-10-2012

8. Bekymring for elever som skal flytte utenlands alene

Alle som lever og bor i Norge skal ha frihet til å bestemme over eget liv; frihet til å velge utdanning, kjærlighet og hvem man vil dele sitt liv med.

Noen barn og unge opplever å bli utsatt for negativ sosial kontroll - som for eksempel å bli sendt ufrivillig til utlandet. I utlandet kan de bli holdt tilbake mot sin vilje, bli utsatt for

tvangsekteskap, frihetsberøvelse, kjønnslemlestelse, eller annen vold. Derfor bør de ansatte i skolen være oppmerksomme på elever som de er bekymret for at skal flytte til utlandet uten sine foreldre, bli etterlatt i utlandet, eller flytte utenlands mot sin vilje.

Negativ sosial kontroll kan defineres som ulike former for oppsyn, press, trusler og tvang som utøves for å sikre at enkeltpersoner lever i tråd med familiens eller gruppens normer. Den kjennetegnes ved at den er systematisk og kan bryte med den enkeltes rettigheter i henhold til blant annet barnekonvensjonen og norsk lov.

Ved mistanke om at et barn skal bli etterlatt i utlandet mot sin vilje, er det viktig å prøve å forhindre at barnet faktisk reiser. Det beste er å fraråde utreise. Det er begrenset hva norske myndigheter kan bistå med når et barn først er etterlatt i utlandet. Det er nødvendig å etablere kontakt med hjelpeapparatet som har erfaring med slike saker. Avhengig av situasjonen kan både barnevernstjenesten, politi og kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll bistå. Kompetanseteamet kan bistå allerede fra en ansatt får en bekymring og enda ikke har hatt en oppfølgingssamtale eller meldt saken videre.

Nedenfor har vi laget støttemateriell til en oppfølgingssamtale det kan være aktuelt å ha hvis man er bekymret for om eleven skal flytte til utlandet uten sine foreldre, bli etterlatt i utlandet, eller flytte utenlands mot sin vilje. Vi har også samlet informasjon om regelverket som sier hva slags plikter du har som ansatt i skolen i slike tilfeller. De samme pliktene gjelder også hvis du er bekymret for at formålet med utenlandsreisen er at eleven skal giftes bort, skal bli etterlatt i utlandet mot sin vilje, eller holdes tilbake mot sin vilje.

Oppfølgingssamtale

Lærere kan fange opp signaler som indikerer at en elev ikke har det bra. Det kan være atferdsendring, bekymring eller uro i forkant av ferier.

En oppfølgingssamtale vil kunne ha forebyggende effekt og være til hjelp for eleven. En god relasjon er avgjørende for at eleven skal fortelle deg hvordan han/hun har det. Det å snakke

om familieforhold kan være vanskelig. Den som skal gjennomføre samtalen må derfor være en som eleven har tillit til og som eleven lett kan ta kontakt med.

Formålet med oppfølgingssamtalen er å kartlegge situasjonen for å vite hva du og skolen skal gjøre videre og hvordan dere eventuelt skal hjelpe eleven. Dersom meldeplikten er utløst, skal dere melde saken til barneverntjenesten umiddelbart, og videre oppfølging bør skje i samarbeid med barneverntjenesten. I slike tilfeller bør dere vurdere i samarbeid med barneverntjenesten om dere bør gjennomføre en oppfølgingssamtale. Les mer om meldeplikten under regelverk.

Den som har oppfølgingssamtale med eleven bør stille spørsmål som avdekker om eleven har gitt frivillig samtykke til å flytte til et annet land eller om det er mistanke om at samtykket er gitt under press. Du bør vurdere å ha samtale med eleven dersom foreldrene søker om permisjon eller forlenget permisjon fra skolen, eller melder fra om flytting til utlandet. Foreldre bør kalles inn til samtale for å avklare forholdet rundt utenlandsreisen og videre skolegang. Her bør foreldrene også informeres om at alle barn som er bosatt i Norge, men som oppholder seg i utlandet inntil tre måneder, har rett og plikt til grunnskoleopplæring. Videre bør foreldrene informeres om barns samtykkerett etter barneloven § 40 tredje ledd og § 41 femte ledd nevnt over. Det kan være nyttig informasjon i veilederen Barn som ikke møter til skolen.

Tips til samtalen

Samtalen bør foregå i enerom, med kun eleven og eventuelt tolk tilstede, både for å sikre at eleven føler seg trygg, og for å unngå at noen i familiens nettverk oppfatter at eleven søker hjelp. Samtalen bør holdes på et tidspunkt der eleven kan bevege seg fritt, uten oppsyn fra andre.

Dersom det er nødvendig å bruke tolk, bruk sertifisert/kvalifisert tolk fra nasjonalt tolkeregister «Tolkeportalen». Tolk med samme etniske bakgrunn kan gjøre det vanskelig for eleven å legge frem opplysninger av redsel for at disse blir kjent i miljøet. I noen tilfeller kan det være nødvendig å bestille tolk fra en annen region/by eller man kan vurdere å benytte seg av telefontolk.

Du må tenke gjennom hvordan du inviterer til, og innleder samtalen. Du må trygge eleven på at du har taushetsplikt, men at du kan komme til å måtte vurdere denne opp mot opplysningsplikten. Det er viktig at eleven opplever det som en god og tillitsbasert

samtale.

Få klarhet i historien gjennom systematiske spørsmål. Spørsmål i samtalen kan være:

- Hvor skal du reise?
- Hvor lenge blir du borte?
- Er det bestilt returbillett?
- Hvem i familien skal reise?
- Hva er formålet med reisen?
- Hvem skal dere bo hos?
- Er du kjent med planer om at du skal etterlates i utlandet?
- Er det en konflikt i familien?
- Har du eller søsken tidligere hatt ufrivillige utenlandsopphold?
- Hva tenker du om selve reisen? Er det noe du ser fram til? Noe du ikke ser fram til?
- Dersom det er bekymring rundt reisen- hva er det som gjør at du er bekymret? Hva kan hende? Hvorfor tror du dette kan skje? Er det noen som kjenner til problemet? Har du snakket med noen andre, venner, søsken, hjelpeapparat? Er det noen i familien som støtter deg og kan hjelpe deg? Hva kan skje dersom de får vite det?

Se forslag til flere kartleggingsspørsmål på Bufdir sine nettsider.

Du må informere eleven om hvordan han eller hun kan ta kontakt med hjelpeapparatet og rektor må sørge for at eleven har en kontaktperson på skolen. Hvis barnet er bekymret for å bli etterlatt i utlandet, bli utsatt for tvangsekteskap, frihetsberøvelse, kjønnslemlestelse eller annen vold under et utenlandsopphold, bør rådet være å ikke reise. Du må også informere om at det er svært vanskelig for norske myndigheter å bistå barn i utlandet. Vurder om det er behov for å ha en ny oppfølgingssamtale.

Hjem-skole samarbeid

Det skal i utgangspunktet være tett kontakt og samarbeid mellom skolen og hjemmet, men i noen tilfeller kan det være forhold i hjemmet som er årsaken til elevens vansker. Skolen må da vurdere hvordan og i hvilken grad det skal være samarbeid med hjemmet. Det kan være situasjoner hvor du ikke må kontakte familien uten elevens samtykke og heller ikke opptre som «megler». Om eleven ønsker dialog med familien, bør du kontakte øvrig hjelpeapparat

for å få råd om hvordan du går fram, som barneverntjenesten. Anonyme samtaler gir mulighet for å drøfte saken uten at du gir informasjon som kan identifisere eleven eller familien.

Etter samtalen skal du vurdere om opplysningene du har mottatt utløser meldeplikt til barneverntjenesten og om det foreligger avvergingsplikt.

Få hjelp

Dersom du er usikker på hvordan du skal vurdere risikoen og alvorlighetsgraden i en sak, eller hvordan du skal gå frem for å kartlegge situasjonen, kan du kontakte Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll som kan veilede deg. Du kan drøfte saker anonymt og få konkrete råd. Det kan være nyttig å kontakte Kompetanseteamet både før og etter oppfølgingssamtalen. Noen skoler har minoritetsrådgivere, som skal arbeide mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll. Ved et utvalg skoler jobber minoritetsrådgivere med spesiell kompetanse om problemstillinger knyttet til tvangsekteskap og æresrelatert vold. Hvis det er en minoritetsrådgiver på skolen din, kan du ta kontakt med han eller henne for å få råd.

Du kan også diskutere saken anonymt med andre fagpersoner, som barneverntjenesten. Barneverntjenesten kan ved en anonym drøfting av en sak bistå med konkrete råd. Når dere drøfter en sak anonymt er det viktig å huske på at dere ikke må bruke opplysninger som gjør det mulig å identifisere barnet eller foreldrene.

Mer informasjon

Om tvangsekteskap og æresrelatert vold

Samtale og kartleggingsverktøy

Negativ sosial kontroll og tvangsekteskap

Nora: nettportal om negativ sosial kontroll

Retningslinjer om etterlatte barn i utlandet

Retningslinjene ble utgitt i mai 2019, og inneholder nyttig informasjon både om regelverk, samarbeid og aktuelle instanser som kan bistå med veiledning i slike saker.

NRK-serien 17 adresserer problematikken med at enslige mindreårige skal reise alene til utlandet og viser et eksempel på hvordan voksenpersoner kan ta tak i situasjonen. [Se aktuell episode](#) (gjengitt med tillatelse fra NRK).

8.1 Regelverk

Ifølge Grunnloven, [barnekonvensjonen](#) og [barneloven](#) har barn rett til å uttale seg om alle forhold som handler om dem. Det følger av barneloven § 41 femte ledd at barn som har fylt 12 år må samtykke til å dra på utenlandsreise uten en forelder med foreldreansvar. Videre følger det av barneloven § 40 tredje ledd at barn som har fylt 12 år må samtykke til en avgjørelse om å flytte ut av landet eller til å oppholde seg i utlandet utover kortere ferieopphold, uten en av foreldrene med foreldreansvar.

Skolens meldeplikt til barneverntjenesten

Ansatte i skolen har både en oppmerksomhetsplikt og en opplysningsplikt (meldeplikt) til barneverntjenesten etter [opplæringsloven § 15-3](#).

Dersom du er bekymret for at en elev skal flytte eller bli etterlatt i utlandet i forbindelse med en skoleferie, eller har hørt rykter om det på skolen, hvis eleven selv eller andre har meldt fra om bekymring, må du vurdere om bekymringen utløser meldeplikten til barnevernstjenesten

jf. barnevernloven § 6-4. Videre oppfølging og eventuell kontakt med foreldre bør da vurderes i samråd med barneverntjenesten.

Formålet med å melde fra er at barneverntjenesten får kunnskap om saken og kan iverksette nødvendige tiltak etter barnevernloven dersom det er behov for det. Dersom meldeplikten er utløst skal du som ansatt i skolen melde fra til barneverntjenesten så raskt som mulig. Er saken akutt, skal du ta kontakt med barneverntjenesten per telefon i tillegg til å sende en skriftlig bekymringsmelding.

[Les mer om opplysningsplikten i Udir–10-2012](#)

Når har du plikt til å gi opplysninger til politiet?

Ved konkrete holdepunkter for at en elev vil bli utsatt for kjønnslemlestelse, grov frihetsberøvelse eller annen mishandling i nære relasjoner, skal du gi opplysninger til politiet.

Alle har en plikt til å forsøke å avverge visse alvorlige straffbare handlinger, se avvergingsplikten i straffeloven § 196. Avvergingsplikten inntreffer når det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen vil bli begått. I slike tilfeller opphever avvergingsplikten en eventuell taushetsplikt. Det kan medføre straffeansvar å unnlate å melde fra til politiet eller hindre andre i å melde fra.

Dersom eleven du er bekymret for er under 18 år skal du også ta kontakt med barnevernstjenesten. Hvis du gir opplysninger til både politi og barnevernstjeneste om en sak, bør du gjøre begge instansene kjent med dette, så de kan samarbeide om videre sakshåndtering.

Dersom eleven gir deg opplysninger om at han eller hun frykter å bli etterlatt i utlandet, eller du selv har en sterk bekymring for at eleven skal etterlates i utlandet mot sin vilje der foreldrene eller andre omsorgspersoner ikke er i stand til, eller unnlater å ivareta omsorgen for barnet, bør du vurdere å ta kontakt med politiet. Politiet kan foreta en vurdering av hvorvidt pass skal utstedes, eller kreve passet innlevert i henhold til passloven §§ 5 og 7. Dersom eleven ikke er norsk statsborger, bør du vurdere å ta kontakt med Utlendingsdirektoratet.

